

قطب‌نمای بصیرت

زیبافلاح
شهرستان املش

اسلام در طول تاریخ آمیختن حق و باطل و ابتلای جامعه به حیرت و سردرگمی است. در چنین شرایطی است که به تعبیر مقام معظم رهبری «بصیرت همانند قطب‌نمای حرکت صحیح در اوضاع پیچیده اجتماعی است که اجازه نمی‌دهد غبار آلودگی فتنه کسی را گمراه کند». از جمله آثار و پیامدهای مثبت بهره‌مندی از بصیرت و آگاهی افشای خط نفاق است. نفاق عبارت است از صفت‌بندی درونی و بسیار خطرناک در جامعه دینی؛ به طوری که از داخل، جبهه جدیدی را علیه دین، رهبری و ارزش‌های حاکم بر یک جامعه انقلابی می‌گشاید. ضربات جریان نفاق بر پیکره اسلام و مسلمانان همواره بیش از جبهه کفار و مشرکان بوده است.

مؤلفه‌های بصیرت

الف. راه‌شناسی، ب. جبهه‌شناسی، ج. جریان‌شناسی، د. دشمن‌شناسی

نتیجه

مقابله با جریان نفاق، تنها در سایه بصیرت و آگاهی جامعه تحقق می‌یابد. بر این اساس، بصیرت نجات جامعه و مسئولیت هدایت دیگران را نیز به عهده می‌گیرد و در قبال سکوت و بی‌مسئولیتی دیگران پاسخ‌گوست.

در قرآن کریم خداوند کلمه «بصیر» را در مقابل «نابینا» قرار داده و آن دورا مساوی ندانسته است. از نگاه حضرت محمد (ص) نابینای واقعی کسی است که بصیرت نداشته باشد. ماندن در کنار حق بصیرت و صبر می‌خواهد. دستیابی به پیروزی و موفقیت یا ناکام شدن به میزان بهره‌مندی و برخورداری مردم و نخبگان جامعه از آگاهی و بصیرت سیاسی اجتماعی بستگی دارد. یادمان باشد اگر به نیاز لحظه‌ها توجه نشود و تصمیم لازم به اقتضای زمان اتخاذ نگردد، حرکت‌های مختارگونه، هر چند برای انتقام و مجازات خيانتکاران لازم و مفید باشد، برای جلوگیری از انحرافات ایجاد شده و بازگرداندن آب رفته به جوی تأثیری نخواهد داشت.

پی‌نوشت‌ها

۱. مهیار، فرهنگ ابجدی، ۱۳۷۰.
۲. ماهنامه هدایت، ص ۳، آذر و دی ۱۳۸۸.

چکیده

شرایط پس از ارتحال امام (ره)، که بیش از پیش به نیروهای انقلابی و دفاع از ولایت نیازمند است، بصیرت عمیق‌تر و رشد سیاسی بالاتری را می‌طلبد. به‌ویژه آنکه هرچه بر پیشرفت‌های نظام در عرصه بین‌المللی افزوده می‌گردد، پیچیدگی توطئه‌های دشمنان انقلاب اسلامی نیز فزون‌تر می‌شود. **کلیدواژه‌ها:** بصیرت، بصیرت در اسلام، بصیرت سیاسی، بینش

بصیرت در لغت

«بصیرت واژه‌ای است عربی از ریشه بصر به معنای بینایی، بدون ابزارهای حسی، که از صفات خدای متعال است.» (فرهنگ ابجدی: ۱۸۶) بصیرت به معنای بینایی دل است. عقل و زیرکی و علم و حجت و دلیل را هم که معانی بصیرت برشمرده‌اند از آن جهت است که موجب معرفت و درک و بینایی قلب می‌شود.

بصیرت در قرآن، سیره و کلام معصومین (ع)

در قرآن کریم خداوند عالم کلمه «بصیر» را در مقابل «نابینا» قرار داده و در سوره‌های انعام، فاطر، غافر و هود در قالب استفهام، مساوی دانستن بینا و نابینا را رد فرموده است: «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ (الرعد/ ۱۶)» و ما یستوی الأعمی و البصیر (فاطر/ ۱۹) انسان‌هایی که بی‌بصیرت‌اند به تعبیر قرآن از چارپایان گمراه‌ترند. در سوره اعراف آمده است: «وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ»^۲ «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَ مَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ» (الانعام/ ۱۰۴)

«هذا بصائر للناس وهدى ورحمة لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ» (الجاثیه/ ۲۰) از نگاه خاتم‌انبیا (ص)، نابینای واقعی کسی است که بصیرت نداشته باشد. چنان‌که فرمود: «لیس الأعمی من یعمی بصره إنما الأعمی من نعمی بصیرته.» کور کسی نیست که چشمش نابینا باشد، کور کسی است که بصیرت نداشته باشد. یعنی چشم دل ندارد. از جمله اقدامات و حره‌های اساسی و دیرینه دشمنان